

kunne komme under saa gode Forhold, som de fortjene, naar de ere dygtige og flittige. I alle andre Lag, i andre Klasser, har den dygtige, flittige, nøjsomme og tarvelige Arbejder i hvilken som helst Retning Udsigt til at kunne komme opad, kunne komme fremad. Imellem Landarbejderne er det jo saa, at der ikke er nogen Udsigt til at komme ud af den Klasse, som han har hørt til fra Begyndelsen, han naar ikke højere, han har egentlig ikke noget rigtigt Maal, det er værd at sætte sig, ikke noget Maal, han kunde ønske sig. Dette Lovforslag vil være en Spore for Landarbejderne til virkelig at arbejde sig frem, en Spore for den flittige Landarbejder til at stræbe at komme videre end den, der ikke arbejder saa godt. Jeg ser heri en meget væsentlig Betydning af Loven, og jeg tror, at netop dette vil virke hen til bedre Forhold ude paa Landet. Saa er der ogsaa blevet sagt, at dette var et Spørgsmaal, der maatte overlades til det private Initiativ. Jeg ved meget vel, at der er enkelte Arbejdsgivere, Godsejere, velhavende Mænd, som ere saa humane, at de søge at skaffe denne Tanke frem ad privat Vej, og det anerkender jeg i allerhøjeste Grad; men det er dog kun et Faatal. Som Arbejdsgiverne ere stillede nu for Tiden rundt om paa Landet, er der meget faa af dem, som virkelig ere i Stand til at stille Udsigterne for deres Arbejdere saa gode, at disse kunne haabe en Gang i Tiden at komme i Besiddelse af nogen Jord. Det finder kun ganske enkeltvis Sted, at Arbejdsgiveren paa en Maade lader sin Arbejder avancere fra at have et jordløst Hus til at have et Hus med lidt Jord og saa ende med en hel Del Jord; det ser man sjældn her i Landet. Jeg har set det i Udlandet, f. Eks. i Hertugdømmerne, hvor det meget ofte er Tilfældet; men der er det institueret gennem en lang Aarrække, og det gaar fortræffelig, medens det her er umuligt for det private Initiativ at føre det igennem. Jeg mener derfor, det er ganske nødvendigt, at Staten tager sig heraf, og jeg haaber ogsaa, at dette Forslag vil blive bragt frem paa en saadan Maade, at det virkelig kan gøre Gavn, saa at det straks viser sig, at der er nogle, som ønske at faa en Jordlod; thi først derigennem vil det i Fremtiden kunne gøre nogen Nytte; men kommer det frem i en saadan Skikkelse, at der i Løbet af de 5 Aar, som nu ere fastsatte for Lovens Virksomhed, ikke melder sig nogen, forekommer det mig, at det hele falder sammen, og at der ikke bliver noget godt og virkelig nyttigt ud-

deraf. Jeg vil derfor tillade mig at anbefale, at der fra vor Side arbejdes saa godt og ihærdig som muligt med al mulig Hensyntagen til Regeringen og det høje Ting oven over os for at faa Loven gennemført i en acceptabel Skikkelse.

P. Christensen: Af Gaarsdagens Forhandlinger tror jeg som Resultat at kunne uddrage, at der inden for de forskellige Fraktioner her i Salen er en stærk Enighed om, at det Arbejde, Landstinget her har præsteret, maa i allerhøjeste Grad fordømmes, og jeg underskriver fuldt ud denne Fordømmelsesdom. Jeg tror, at Landstinget sjældn over for noget Forslag har gjort et værre Arbejde. Det har efter min Mening pillet alt Kød af Lovforslaget, saa at kun den nøgne Benrad er bleven tilbage. Det er for mig ret mærkeligt, thi naar man læser Landstingets Betænkning, faar man det Indtryk, at hvad de høje Herrer deroppe ønske, er, at Landarbejderne saa vidt mulig kunne naa en sorgfri Stilling. I deres Bestræbelse for at naa dette Resultat have de Herrer imidlertid været overordentlig uheldige. Det første, som falder i Øjnene, er, at adskillige af de høje Herrer deroppe have den Anskuelse, at der er slet ingen Trang til disse Lodder. Det ærede Medlem, som sidst havde Ordet, udtalte, at han følte sig fuldstændig overbevist om, at der blandt alle Danmarks Landarbejdere er en levende Trang til at faa denne Lov og en levende Følelse af denne Lovs Betydning. Jeg tror, han har fuldkommen Ret. Er der nogen Lov, som vil blive imødeset med Spænding og med store Forhaabninger ude i de brede Lag i Befolkningen, er det netop denne, og at der er Trang til den, ligger i Sagens Natur. Man var ellers ikke gaaet til at nedsætte en Landbokommission, og Sagen havde ellers ikke i denne Sal vakt den Interesse, den har. Det er jo saaledes, at de Klasser, som denne Sag særlig tager Sigte paa at hjælpe, navnlig ere repræsenterede i dette Ting, medens dette næppe kan siges at være Tilfældet i det andet Ting. Enhver, der ikke er slagen med fuldstændig Blindhed, maa kunne se, at Udviklingen gaar i Retning af at udvikle det mindre Landbrug. Stærkere og stærkere viser det sig, at det store Jordbrug har ondt ved at klare sig, medens det mindre klarer sig bedst. Det er ogsaa min Overbevisning, at enten man vedtager denne Lov eller ikke, vil Spørgsmaalet om at hjælpe Landarbejderne til Erhvervelse af Jord trænge paa til Løsning paa en